

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Gyarmati Judit ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a dr. Stadlerné dr. Józsa Krisztina jogtanácsos által képviselt **I. rendű, II. rendű**, dr. Tonhaizer Mária ügyvéd által képviselt **III. r. alperesek** ellen kártérítés iránt a Budapest, II. és III. kerületi Bíróságnál 19.P.23.428/2004. szám alatt indult és a Fővárosi Bíróság 47.Pf.633.245/2006/6. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 4. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2004. december 4-én tartott tárgyaláson meghozta a következő:

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 47.Pf.633.245/2006/6 számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I., r. alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint, a III. r. alperesnek pedig 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget és az államnak az adóhatóság felhívására 540.000 (Ötszáznegyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I. r. alperes az 1998. január 13-án kelt kölcsönszerződéssel 4,000.000 Ft kölcsönt nyújtott a felperesnek 1998. december 31-ei lejáratra. A felperes a kölcsönből 1,075.000 Ft-ot fizetett vissza. Az I. r. alperes az 1999. december 27-én kötött engedményezési szerződéssel a fennmaradt 3,964.024 Ft követelését a II. r.

alperesre a II. r. alperes pedig a 2001. december 4-én kelt engedményezési szerződéssel a III. r. alperesre ruházta át. A II. r. alperes a követelést zárkörű pályázaton értékesítette, a pályázati felhívást 5-10, - a követelések vásárlásával üzletszerűen foglalkozó cégnek küldte meg. A pályázathoz csatolta azt a 170 adós - közöttük a felperes - nevét és tartozásának összegét tartalmazó listát, amely mellékletét képezte a II. és a III. r. alperesek által kötött engedményezési szerződésnek is.

A felperes a keresetében előadta, hogy az alperesek megsértették a jó hírnevét, emellett banktitkot és magántitkot is sértettek. A jó hírnevének sérelmét abban jelölte meg, hogy a II. r. alperes a követelés értékesítésére kiírt pályázat során az ő hozzájárulása nélkül kiadta a személyes adatait a pályázók részére, azt megelőzően, hogy velük titoktartásra kötelező nyilatkozatot íratott volna alá. A közölt adatok alapján a személye egyértelműen beazonosítható volt, ami az üzleti életben reá nézve jelentős hátránnyal járt.

Állítása szerint az adatvédelmi törvényben írt, a személyes adataihoz való jogát is megsértették a II. és a III. r. alperesek, amikor az egyes adósokkal szemben folyamatban lévő perekben az engedményezés megtörténtét akként igazolták, hogy az engedményezési szerződéssel együtt annak 1. számú mellékletét is megküldték a 170 adós adataival. Az engedményezés megtörténtéről peren kívül is így kapott értesítést, ezért feltehető, hogy a többi adós értesítése is hasonló módon történt. A személyes adatokat is tartalmazó adóslistát csak a pályázatot ténylegesen elnyert pályázónak lehetett kiadni. A személyes adatainak a bírósági eljárásban történő felhasználását pedig azért tartotta sérelmesnek, mert a peres eljárás alkalmas volt arra, hogy az adataihoz bárki hozzáférhessen.

Előadta továbbá, hogy a II. r. alperes adóslistára való felvételével "a rossz adósként tüntette fel" ezzel valóstényt valótlanná összefüggésben híresztelt, ami a személyes integritását sértette. Az integritása sérülésével pszichés hátrányokat szenvedett, további bizonyításra pedig nem szorult az, hogy az alperes magatartása következtében kára keletkezett.

Nem vagyoni kártérítés címén 9,000.000 Ft és kamatai, valamint a perköltségek megfizetésére kérte az alpereseket kötelezni. A keresete jogalapjaként a Ptk. 75., 76., 78., 83. és 84. §-ában, az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdésében, valamint a személyes adatok védelméről szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezéseit jelölte meg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az első fokon eljáró Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 19.P.23.428/2004/21. számú ítéletében a keresetet elutasította és a felperest az I-II. r. alperesek javára 200.000 Ft, a III. r. alperes javára 540.000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte. A Fővárosi Bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott 47.Pf.633.245/2006/6. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest az I-II. r. alperesek javára 50.000 Ft, a III. r. alperes javára 100.000 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes fennálló tartozására vonatkozó adat nem minősül személyes adatnak. A személyes adatok védelméről és közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. §-ának 1. pontja határozza meg a személyes adat fogalmát, miszerint személyes adat a meghatározott természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A perbe hozott adóslisztából viszont a felperes személyére vonatkozóan közvetlenül nem vont levonható következtetés, mivel csupán a nevének megjelölésével a személye nem volt beazonosítható. A felperes nevét tartalmazó adóslisztát továbbítása mint az Avtv. 4/A. pontja szerinti adatkezelés a perbeli esetben a törvény 5. §-ának (1) bekezdése szerinti célhoz kötötten valósult meg, így a felperes adatvédelemhez fűződő jogait nem sértette.

A Ptk. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A (2) bekezdésben írt jó hírnév sérelme azonban nem valósult meg, mivel a felperes által kifogásolt adóslisztát nem tartalmazta a felperes által állított adós-minősítést. Az adatoknak a bírósági eljárásban való felhasználása pedig - mivel az ügyiratok nem nyilvánosak - nem ad módot az adatokkal való visszaélésre és a félnek a jó hírnevének fűződő személyiségi jogát sem sértheti.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az adóslisztát átadásával banktitok kiadására került sor. A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 51. §-a (1) bekezdésének c/ pontja határozza meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a banktitoknak minősülő adat harmadik személy részére kiadható. Nevezetesen, ha az ügyféllel szembeni követelés eladásához, vagy lejárt követelés érvényesítéséhez a bank érdeke szükségessé teszi. A perbeli esetben az adóslisztát e célból bocsátotta a II. r. alperes a pályázók rendelkezésére. Összegzőként megállapította, hogy a kárigény jogalapja sem az Avtv. 18. §-ának (1) bekezdés, sem pedig a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e/ pontja alapján sem állapítható meg. Alaptalannak találta a felperesnek a Ptk. 355. §-ára alapított, a nem vagyoni kártérítés iránti keresetét is. Jogi álláspontja szerint ehhez a felperesnek a személyiséghez fűződő jogainak

megsértésén túl a kárigényét megalapozó hátrány bekövetkezését is bizonyítani kellett volna. Ezt azonban a felperesnek bizonyítania nem sikerült.

Alaptalannak ítélte a felperesnek hatásköri kifogását is. Kifejtette, hogy a felperes kizárólag a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e/ pontjában meghatározott kártérítési igényt érvényesített, az a/ pont szerinti, - a jogsértés bírósági megállapítása iránti igényt nem terjesztett elő csak a kártérítési igénye jogalapjaként jelölte meg, ezért az elsőfokú bíróság hatáskörében eljárva hozta meg a döntését. A per tárgyának értéke az 5,000.000 Ft-ot meghaladta, az alperes érdemi ellenkérelmének előadása után azonban nem volt áttehető az ügy a Fővárosi Bírósághoz. Végül alaptalannak ítélte a felperes perköltség leszállítása iránti követelését is.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróságtól a személyiségi jogai megsértésének megállapítását kérte, a kárigényét erre alapozta. A megállapítás iránti kereset elbírálására a Pp. 23. §-a (1) bekezdésének g/ pontja szerint az elsőfokú bíróságnak nem volt hatásköre, az e tárgyban való döntés első fokon a megyei bíróság hatáskörébe tartozott.

Érdemben arra hivatkozott, hogy tévedtek az eljáró bíróságok abban, hogy alperesek terhére semmiféle jogsértést nem lehetett megállapítani. Figyelmen kívül hagyták e körben az adatvédelmi törvény rendelkezéseit. A másodfokú ítéletből az olvasható ki, hogy a bíróság a felperes kárigényét túlzottnak tartotta, ugyanakkor a keresetet teljes egészében elutasította.

Végül előadta, hogy mindkét fokon jogi képviselő nélkül járt el, az eljáró bíróságok a kioktatását nem megfelelően végezték el.

Az I. és a III. r. alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték. A II. r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmét elsősorban eljárási szabálysértésre alapította. Arra hivatkozott, hogy a személyiségi jogának sérelme miatt előterjesztett kárigény elbírálására az elsőfokú, illetve másodfokú bíróság nem rendelkezett hatáskörrel. A Pp. hatásköri szabályainak változására tekintettel azt kellett vizsgálni, hogy az ez irányú keresetét a felperes mikor

terjesztette elő. Az iratokból megállapítható volt, hogy a jelen per I. r. alperese a jelen per felperese ellen 19.P.22.360/2000. szám alatt pert indított a kölcsöntartozás visszafizetése iránt. A jelen per felperese e perben a 2003.április 29-én tartott tárgyaláson terjesztette elő a viszontkeresetét, amelyben személyiségi jogai megsértésének megállapítását és 6,000.000 Ft kártérítés megítélését kérte. Ezt az időpontot kell tekinteni a viszontkereset benyújtásának, ehhez fűződnek a kereset beadásának eljárásjogi joghatásai, a pertárgy értékének a megállapításánál, a hatáskör megállapításánál (Pp. 27.§) a keresetlevél (vizontkereset) beadásának az időpontja az irányadó. Nincs jogi jelentősége, hogy a viszontkeresetet - tárgyalásának 2003. április 29-én történt elkülönítése után - a bíróság csak 2004. október 26-án látta el új ügyszámmal. A per elbírálása a viszontkereset előterjesztésének időpontjában - 2003. április 29-én - a helyi bíróság hatáskörébe tartozott, mert a Pp. 23. §-a (1) bekezdésének a/ pontja csak azokat a vagyoni jogi pereket utalta a megyei bíróság hatáskörébe, amelyek tárgyának értéke a 10 millió forintot meghaladta. Azon vagyoni jogi perek, amelyekben a per tárgyának értéke a 10 millió forintot nem haladta meg a helyi bíróság hatáskörébe tartozott és ide tartozott a személyiségi jogok megsértése miatt indított perek elbírálása is, tekintve, hogy a Pp. 23. §-a (1) bekezdésének a-h/ pontjában a megyei bíróság hatáskörébe tartozó perkategóriaként nem került felsorolásra.

Az 1999. évi CX. törvény volt az, amelynek 7. §-a megváltoztatta a bírósági hatásköröket és kimondta, hogy a megyei bíróság hatáskörébe tartoznak azon vagyoni jogi perek elbírálása, amelyekben a per tárgyának értéke az 5 millió forintot meghaladta, és a megyei bíróság hatáskörébe tartoztak a személyhez fűződő jogok megsértése miatt keletkezett polgári jogi igények érvényesítése iránt indított perek is. E törvény hatályba lépésének időpontját a 2002.évi XXII. tv. 7. §-ával 2003. február 1-jéről 2003. július 1-jére módosította. Az 1999. évi CX. törvény 165. §-ának (2) bekezdése szerint, ha az ügyben a perindítás hatályai még nem álltak be és az ügy legfeljebb egy éve érkezett a bírósághoz a 7. §-ban meghatározott hatásköri szabályok hatályba lépésére tekintettel, a helyi bíróság a megyei bíróságnak küldi meg azt az ügyet, amely az új hatásköri szabályok szerint a megyei bíróság hatáskörébe tartozik. 2006. január 1-jéig, amíg a 2005. évi CXXX. törvény nem módosította a Pp. 23. §-ának g/ pontját, az volt a bírósági gyakorlat, hogy ha a fél a keresetében a személyiségi jog megsértése miatt a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének a/ pontjában meghatározott igények mellett a 84. §-a (1) bekezdésének e/ pontja alapján a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítési igényt is bejelentett, a per a hatáskör szempontjából vagyoni jogi pernek minősült, mert a kártérítési igény vagyoni jogi jellegén nem változtatott, hogy annak a jogalapja - a jogellenes magatartás - a személyiségi jog megsértése volt. Csak a 2006. január 1-je után

indult ügyekben alkalmazható a Pp. 2005. évi CXXX. törvénnyel módosított 23. §-a (1) bekezdésének g/ pontja, miszerint a személyhez fűződő jogok megsértése miatt keletkezett polgári jogi igények érvényesítése iránt indított perek, ide értve az e jogok megsértése miatt indított kártérítési pereket is, ha az előbbiekkal együtt vagy azok folyamán indítják meg a megyei bíróság hatáskörébe tartoznak. Nem követett el tehát a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést, amikor hivatalból nem állapította meg azt, hogy az elsőfokú bíróságnak nem volt hatásköre a per elbírálására. A per vagyoni jogi pernek minősült, tehát a bíróság hatásköre a per tárgyának értékéhez igazodott. Tény, hogy 2003. július 1-jétől a Pp. 23. §-a (1) bekezdésének a/ pontja értelmében a jelen per a tárgyának értékét tekintve, a megyei bíróság hatáskörébe tartozott, mert az az 5 millió forintot meghaladta, viszont az alperes érdemi ellenkérelmének előterjesztése után a Pp. 28. §-a szerint ez már nem volt figyelembe vehető.

Az eljáró bíróságok részéről anyagi jogi jogsértés sem állapítható meg. A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése értelmében jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Legfelsőbb Bíróságtól jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölnie, hogy a másodfokú bíróság a jogerős ítélet meghozatala során milyen jogszabálysértést követett el. A másodfokú bíróság az ítéletében pontosan megjelölte, hogy miért nem találta megállapíthatónak sem a felperes adatvédelemhez fűződő jogainak, sem pedig a jó hírnevének megsértését. Ezzel szemben a felperes csupán azt adta elő, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyva az adatvédelmi törvény rendelkezéseit, nem állapított meg az alperesek részére semmiféle jogsértést.

Helytálló állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes fennálló tartozására vonatkozó adat nem minősült az Avtv. 2. §-ának 1. pontjában meghatározott személyes adatnak. A felperes által kifogásolt adólistában feltüntetett adatokból ugyanis nem volt levonható a felperesre vonatkozó következtetés. A listában csupán felperes neve megnevezés szerepelt, minden egyéb nevezett beazonosításához alkalmas adat nélkül, még a dr. címe sem került feltüntetésre. A sima név - megjelölésen túl csak a tartozás összege szerepelt, ezekből a felperesre konkrétan semmiféle következtetés nem volt levonható, ezek alapján a beazonosítása nem volt lehetséges.

Ha megállapítható lenne, hogy a közölt adatokból következtetéseket lehetne levonni a felperes személyére, úgy a kártérítési igény elbírálására az Avtv. 4. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók, miszerint a személyes adatok védelméhez fűződő jogok és az érintett

személyiségi jogait - ha törvény - kivételt nem tesz - az adatkezeléshez fűződő más érdekek ideértve a közérdekű adatok nyilvánosságát is - nem sérthetik. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 51. §-a (1) bekezdésének a-c/ pontjai azonban kivételt tesznek. A kivétel alapja a hitelintézetnek ahhoz fűződő érdeke, hogy a követeléseit ügyfeleivel szemben érvényesítse. A hivatkozott jogszabályhely szerint banktitok csak akkor adható ki harmadik személynek, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához, vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi. Az az adat viszont, amelyet a bank a fenti jogszabályhely értelmében kiadhat továbbítható, a követelése érvényesítése érdekében nyilvánosságra is hozható. A II. r. alperes tehát azzal, hogy pályázati eljárás keretében értékesítette a felperessel szemben fennálló követelését és ennek érdekében a kifogásolt adólistát a pályázók rendelkezésére bocsátotta a felperes adatvédelemhez fűződő jogait nem sértette meg.

A Legfelsőbb Bíróság teljes mértékben egyetértett a másodfokú bíróságnak a jó hírnév megsértésére alapított kártérítés iránti igény elutasításával kapcsolatos indokolásával, az ítélet helyes indokait evonatkozásban megismételni nem kívánja.

Jogsértés nélkül utasították el az eljáró bíróságok a felperesnek a Ptk. 355. §-ára alapított nem vagyoni kártérítés iránt előterjesztett keresetét is. A Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okkal nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A nem vagyoni kár megtérítéséhez a felperesnek az alperes jogellenes magatartásán túl bizonyítania kell, hogy hátrányt szenvedett az ellenérdekű fél jogellenes magatartásának következtében, ami csak nem vagyoni kártérítéssel küszöbölheti ki. A felperes - bár a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a bizonyítási kötelezettség őt terhelte - ilyen hátrányt bizonyítani nem tudott, ezért az alperes nem vagyoni kártérítésben akkor sem lenne marasztalható, ha a felperes az alperes jogellenes magatartását bizonyítani tudta volna.

Alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy sem az első, sem a másodfokú bíróság a kellő kioktatását nem végezte el, és ezzel megsértette a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat. A felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg pontosan, hogy melyek voltak azok a kérdések, amelyekben nem kapott az eljáró bíróságoktól kellő kioktatást. A Pp. 3. §-ának (3) bekezdése

értelmében a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetőleg a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A bíróság részéről történő kioktatás tehát kizárólag eljárásjogi kérdésekre vonatkozhat, a felet megillető anyagi jogokra e kioktatásnak nem kell kiterjednie.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 47.Pf.633.245/2006/6. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alpereseknek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Az I. és a III. r. alperesek felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja és (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A felperes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-a alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint a felperes köteles az államnak az adóhatóság felhívására megtéríteni.

Budapest, 2007.december 4.

Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke, Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró, Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági írnok
(Prohászka Béláné)